

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายชัช ชลวร ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓๐/๒๕๕๔

เรื่องพิจารณาที่ ๘/๒๕๕๔

วันที่ ๑๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

ประเด็นวินิจฉัย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๐ (๒) หรือไม่

ความเห็น

เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติ ที่เป็นหลักประกันความมั่นคงแห่งสิทธิและเสรีภาพที่ว่า การตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำได้ที่เงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญกำหนดคือ ต้องอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญ แห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นมีได้ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้ บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง และมาตรา ๔๐ (๒) เป็นบทบัญญัติ ว่าด้วยสิทธิของบุคคลในกระบวนการยุติธรรมในเรื่องสิทธิพื้นฐานในกระบวนการพิจารณา ซึ่งอย่างน้อยต้องมี หลักประกันขั้นพื้นฐานเรื่องการได้รับการพิจารณาโดยเปิดเผย ... ส่วนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา ๑๗๗ บัญญัติว่า ศาลมีอำนาจสั่งให้พิจารณาเป็นการลับ เมื่อเห็นสมควรโดยผลการหรือ โดยคำร้องขอของกลุ่มความฝ่ายใด แต่ต้องเพื่อประโยชน์แห่งความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันความลับอันเกี่ยวกับความปลอดภัยของประเทศมิให้ล่วงรู้ถึงประชาชน บทบัญญัติมาตรานี้ ให้อำนาจศาลมีดุลพินิจในการมีคำสั่งให้การพิจารณาคดีอาญาดำเนินกระบวนการพิจารณาเป็นการลับ ซึ่งเป็นข้อยกเว้นวิธีพิจารณาความอาญาตามมาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติให้การพิจารณาและสืบพยาน ในศาล ให้ทำโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลย ... การใช้ดุลพินิจมีคำสั่งให้การพิจารณาคดีอาญาเป็นการลับ ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขประการใดประการหนึ่งดังนี้ (๑) เพื่อประโยชน์แห่งความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรม อันดีของประชาชน หรือ (๒) เพื่อป้องกันความลับอันเกี่ยวกับความปลอดภัยของประเทศมิให้ล่วงรู้

ถึงประชาชน หลักการพิจารณาคดีโดยเปิดเผยมีเจตนารมณ์ให้บุคคลมีสิทธิเข้าร่วมฟังการพิจารณาคดีของศาลได้อันจะเป็นการส่งเสริมและเป็นหลักประกันให้มีการตรวจสอบการดำเนินกระบวนการพิจารณาทั้งของคู่ความและของศาล แต่ลักษณะคดีอาญาบางประเภทอาจมีข้อเท็จจริงที่ปรากฏว่าหากมีการพิจารณาคดีโดยเปิดเผยดังกล่าวแล้วจะกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือความปลอดภัยของประเทศขึ้นได้ การพิจารณาเป็นการลับเพื่อมิให้บุคคลทั่วไปซึ่งมิได้มีประโยชน์เกี่ยวข้องกับคดีโดยตรงได้รับทราบข้อเท็จจริง ก็จะเป็นการคุ้มครองคู่ความและบุคคลซึ่งอาจจะได้รับผลกระทบจากการพิจารณาโดยเปิดเผยนั้นได้ อย่างไรก็ตามการพิจารณาเป็นการลับตามมาตรา ๑๗๗ ยังคงต้องกระทำต่อหน้าคู่ความ โดยเฉพาะต่อหน้าจำเลยซึ่งเป็นหลักการที่สำคัญของการพิจารณาคดีอาญา เพราะประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๘ บัญญัติให้บุคคลที่มีสิทธิอยู่ในห้องพิจารณาได้เมื่อมีการพิจารณาเป็นการลับ คือ โจทก์และทนาย จำเลยและทนาย ผู้ควบคุมตัวจำเลย พยานและผู้ชำนาญการพิเศษ ล่าม บุคคลผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องและได้รับอนุญาตจากศาล และพนักงานศาลและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยแก่ศาลแล้วแต่จะเห็นสมควร และนอกจากนี้หากคู่ความที่ไม่เห็นพ้องด้วยกับคำสั่งให้มีการพิจารณาเป็นการลับ ก็ย่อมใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งของศาลดังกล่าวตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยอุทธรณ์และฎีกาได้ จึงเห็นได้ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๗ อันเป็นประเด็นแห่งคดีนี้ เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่รัฐธรรมนูญรับรองเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพไว้ว่ากระทำดังกล่าวคือ เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่ได้ใช้บังคับแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง โดยกระทำเท่าที่จำเป็นไม่กระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ โดยเฉพาะสิทธิของบุคคลในกระบวนการยุติธรรมตามมาตรา ๔๐ (๒) ว่าด้วยสิทธิพื้นฐานในกระบวนการพิจารณาซึ่งอย่างน้อยต้องมีหลักประกันขั้นพื้นฐานเรื่องการได้รับการพิจารณาโดยเปิดเผย แต่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศและเป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ บัญญัติแล้ว ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๗ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๐ (๒) ตามที่ผู้ร้องอ้างแต่อย่างใด

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๗ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๐ (๒)

นายชัช ชลวร

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ